

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kf.VII.45.129/2021/4.
A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke
Dr. Cséffán József
előadó bíró
Dr. Farkas Katalin
bíró
A felperes: Belügyminisztérium
(felperes címe)
A felperes képviselője: Dr. Bányai György kamarai jogtanácsos
Az alperes: alperes neve
(alperes címe)
Az alperes képviselője: Dr. Kulcsár István pártfogó ügyvéd
(alperesi képviselő címe)
A per tárgya: felmentés jogellenességével kapcsolatos közzszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél: felperes
Az elsőfokú bíróság határozatának száma:
Fővárosi Törvényszék 50.K.701.963/2021/19.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 50.K.701.963/2021/19. számú ítéletét megváltoztatja, a Közzszolgálati Döntőbizottság JHÁT-DB/28/13/2019. számú határozatát megsemmisíti, az alperes közzszolgálati panaszát elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 200.000 (kétszázezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

A Kúria megállapítja, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére az alperes köteles.

A le nem rótt 402.624 (négy száz kétezzer-hatszázhuszonnégy) forint másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további perorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] Az alperes 1994. október 1-től állt kormányzati szolgálati jogviszonyban az alperessel, ahol utoljára a ...on vezető főtanácsos, ügyintéző munkakörben dolgozott.

[2] A közigazgatás modernizációja érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1535/2018. (X. 29.) Kormányhatározat (a továbbiakban: Kormányhatározat) a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.), illetve a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) alapján a minisztériumoknál foglalkoztatottak körében a feladatok folyamatos és magas színvonalú fenntartása mellett összesen 2600 munkakörre kiterjedő létszámcsökkentést rendelt el az 1. számú melléklet szerint, akként, hogy annak eredményeképpen az egyes minisztériumok álláshelyeinek száma 2019. január 1. napjától nem haladhatta meg a Kormány által meghatározott álláshelyek számát. A Kormányhatározat a szükség szerinti felmentések, illetve felmondások elkészítésének határidejét legkésőbb 2018. október 31. napján határozta meg. A Kormányhatározat 1. mellékletének 2. pontja szerint a Belügyminisztériumban elrendelt létszámcsökkentés 401 munkakört érintett.

[3] A felperes az alperes részére 2018. november 7-én kézbesítette elektronikusan, az ügyfélkapun keresztül, a munkáltató képviselőjének jelenlétében a 2018. november 5-én aláírt „Értesítés” elnevezésű okiratot, amely a kormányzati szolgálati jogviszonyának felmentéssel megszüntetését tartalmazta. A felmentés indokolása szerint „a kormánytisztviselő létszámhelye a Belügyminisztérium ...on 2019. január 1. naptól a Kormány 1535/2018. (X. 29.) Kormányhatározatával elrendelt létszámcsökkentés miatt meg fog szűnni”, ezért a Kttv. 63. § (1) bekezdés a) pontja alapján a kormánytisztviselő felmentéséről intézkedtek. Az „Értesítés” a 2018. december 1-től kezdődő felmentési időt és annak 2019. január 31-i lejáratát tartalmazta. Az alperes a felmentésre tekintettel 8 havi végkielégítésben részesült.

[4] Az alperes a felmentéssel szemben a Közszerző Döntőbizottságnál közszolgálati panaszt terjesztett elő, amelyben a felmentés jogellenességére tekintettel az eredeti munkakörében történő továbbfoglalkoztatását, illetve annak elmaradása esetén a Kttv. 193. §-ában meghatározott jogkövetkezmények alkalmazását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felmentés 2018. november 7-i kézbesítésével a munkáltató megsértette a kézbesítési határidőt, illetve a 2018. november 5. napján aláírt intézkedés a Kormányhatározatban foglalt határidőn túl született, ezért formailag jogellenes. Az irat közlésekor védett korban volt, ezért őt további négyhavi végkielégítés illeti meg. Ebben a körben hivatkozott arra, hogy 11 év és 3 hónap hivatásos szolgálati viszonyban töltött ideje a társadalombiztosítási nyugdíjjogosultsága

szempontjából kordedvezményes munkakörben eltöltött jogszerző időnek minősül, amely a 2019 áprilisában betöltött 60. életévénél fogva emelt összegű végkielégítésre jogosítja. Sérelmezte azt is, hogy a munkáltató intézkedésének az elnevezése „Értesítés”.

[5] A felperes arra hivatkozott, hogy intézkedését a Kormányhatározatra alapította, amelynek következtében az állományát 401 munkakör vonatkozásában csökkentenie kellett. Az alperes munkaköre is megszűnt, feladatait az átadás-átvételi jegyzőkönyv tanúsága szerint több más, a felperessel kormányzati szolgálati jogviszonyban álló vette át. Az emelt összegű végkielégítésre az alperes nem jogosult, mert a felmentésekor még nem volt védett korban. A kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésének indoka valós és okszerű volt.

[6] A Közszerzői Döntőbizottság a JHÁT-DB/28/13/2019. számú határozatában az alperes közszerzői panaszának részben helyt adott, megállapította, hogy a jogviszonyt a felperes jogellenesen szüntette meg, ezért kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 12 havi illetményének megfelelő összegű (5.032.800 forint) átalánykártérítést, egyebekben a közszerzői panaszt elutasította.

[7] A felmentés jogellenességének megállapítását azzal indokolta, hogy a felperes megsértette a Kormányhatározatban foglalt határidőt. A felmentést a közigazgatási államtitkár csak 2018. november 5-én, a Kormányhatározatban foglalt 2018. október 31-i határidő után írta alá. A Kormányhatározat egyébként jogszerű, valós és okszerű indokul szolgált volna a jogviszony megszüntetésére.

[8] A Közszerzői Döntőbizottság a társadalombiztosítási szabályokra utalással megállapította, hogy a felmentés időpontjában az alperes még nem töltötte be a 60. életévét, ezért az emelt összegű végkielégítésre nem jogosult, a kordedvezményre hivatkozása megalapozatlan. Az alperes tovább-foglalkoztatására nem látott lehetőséget, mert az alperes rendeltetésellenes joggyakorlásra nem hivatkozott. Az elkövetett jogsértéssel – az eset összes körülményére, különösen a jogsértés súlyára, a munkáltatónál fennálló jogviszony hosszára, továbbá az alperes munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeire figyelemmel – a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján a 12 havi illetménynek megfelelő átalánykártérítést találta arányban állónak.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[9] A Közszerzői Döntőbizottság határozatával szemben a felperes és az alperes egyaránt keresetet terjesztett elő.

[10] A felperes kereseti kérelmében a határozat megsemmisítését kérte a felmentés jogszerűségére hivatkozva. Álláspontja szerint a Kormányhatározat a felmentésről rendelkező okiratok előállítási – és nem azok aláírási – határidejét jelölte meg, de ettől függetlenül is, egy közjogi aktusban meghatározott határidő túllépése önmagában, az adott jogviszonyra vonatkozó rendelkezések megsértése nélkül nem teszi jogellenessé a munkáltatói intézkedést. A jogszerű felmentésre figyelemmel az alperest átalánykártérítés – jogalap hiányában – nem illeti meg. Az alperes nem jogosult a Kttv. 69. § (2) bekezdésében meghatározott, a négyhavi illetménnyel emelt összegű végkielégítésre, mert az 1957-ben születettek esetén a nyugdíjkorhatár 65 év.

[11] Az alperes kereseti kérelmében elsődlegesen a továbbfoglalkoztatását kérte és joggal való visszaélésre is hivatkozott a felmentésével összefüggésben, ezért visszamenőlegesen igényt tartott az elmaradt illetményére és egyéb járandóságaira. Másodlagosan további 12

havi illetménynek megfelelő, összesen 24 havi illetmény, és további négyhavi végkielégítés megfizetésére kérte kötelezni a felperest.

[12] Az elsőfokú bíróság 50.K.702.167/2020/6. számú ítéletében a keresetet elutasította és rendelkezett a perköltség és az illeték viseléséről.

[13] Az ítélettel szemben a felperes és az alperes egyaránt fellebbezést terjesztett elő. A Kúria Kf.VII.39.736/2020/6. számú határozatában a fellebbezéseket alaposnak találta, a Fővárosi Törvényszék 50.K.702.167/2020/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A Kúria iránymutatása szerint a megismételt eljárásban mindaddig nem lehet dönteni az alperes kereseti kérelméről, amíg a bíróság a munkáltató által indított, vagyis ebben a perben nem határoz a felmentés jogszerűsége, a jogalap kérdésében. Az alperes által a jogellenes megszüntetéshez kapcsolódóan, a jogkövetkezmények tekintetében előterjesztett kereseti kérelmeket akkor lehet elbírálni, ha a munkáltató keresetét a bíróság elutasítja, vagyis azt állapítja meg, hogy a munkáltató felmentése jogellenes, ezáltal a Közszerződési Döntőbizottság határozata – ebben a körben – jogszerű volt. A kormánytisztviselő (alperes) által indított pernek – tekintve, hogy a keresete nem terjedt ki rá – nem lehet tárgya, hogy a felmentés jogellenes volt-e, mivel a felperes a Közszerződési Döntőbizottság döntésének ezzel kapcsolatos rendelkezését nem támadta. Mindezek alapján az új eljárásban a bíróság csak azt követően tud dönteni az alperes keresetének alaposágáról, vagy megalapozatlanságáról, ha előzetesen dönt a munkáltató által benyújtott kereseti kérelemről. A vonatkozásban, hogy az alperes visszahelyezésre irányuló kérelme megalapozott-e, továbbá, hogy az alperest megilleti-e a felmentéssel összefüggésben a Kttv. 69. § (2) bekezdésében meghatározott, emelt összegű végkielégítés, valamint, hogy a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján a Közszerződési Döntőbizottság az átalánykártérítés mértékét a jogsértés és annak következményei súlyával összhangban határozta-e meg csak akkor lehet határozni, ha a felmentés jogellenessége megállapítható.

[14] A Kúria határozata alapján az elsőfokú bíróság az 50.K.708.122/2020. szám alatt folytatódó eljárásban (az alperes által 50.K.708.122/2020. szám alatt indított eljárást) 4. számú végzésével a felperes által 50.K.701.963/2021. számon indított, vagyis ennek a peres eljárásnak a jogerős befejezéséig felfüggesztette.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[15] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és rendelkezett a perköltség és az eljárási illeték viseléséről. Döntését a Kttv. 60. § (2) bekezdés d) pontjában, 63. § (1) bekezdés a) pontjában, 193. §-ában foglalt rendelkezésekre alapította. Megállapította, hogy a létszámcsökkentést előíró Kormányhatározat nem jogszabály, hanem szervezetszabályozó eszköz, amelynek nem a kormánytisztviselő a címzettje, hanem az alperes jogviszonyának megszüntetésével összefüggésben a belügyminiszter, és ezen belül az alperes felett munkáltatói jogkört gyakorló személy. A Kormányhatározatnak két jelentős kitétele szerint a felmentések, felmondások elkészítésének legvégső dátuma 2018. október 31., másrészt 2019. január 1. napjától nem haladhatja meg az álláshelyek száma a Kormány által meghatározottakat. Az elsőfokú bíróság az eljárás iratanyaga alapján megállapította, hogy a felmentést tartalmazó okirat („Értesítés”) nem felelt meg a Kormányhatározatban foglaltaknak, mivel az nem készült el 2018. október 31-ig. Ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy ez a késedelem csak az okirat olyan formai hiányosságának tekinthető, amely jogellenességet nem eredményez. A másik kitétel azonban, amely 2019. január 1. napjára kötelezte a felperest

a 401 munkakörrel kevesebb létszám teljesítésére, a felperes a 2018. november 5-i jogviszony megszüntetéssel megsértette, az intézkedés indoka valótlanná és okszerűtlenné vált. A felperesnek úgy kellett volna intézkednie, hogy az alperes kormánytisztviselői jogviszonya ténylegesen megszűnjön 2019. január 1. napjára, mert ebben az esetben teljesítette volna a Kormányhatározatban foglaltakat, és hivatkozhatott volna alappal arra, hogy a jogviszony megszüntetése a Kormányhatározat alapján valós és okszerű. A Kormányhatározatban foglaltak nem valósultak meg, ennek következtében a kiadott intézkedés valótlán és okszerűtlen indokot tartalmazott, erre figyelemmel az alperes kormánytisztviselői jogviszonyának megszüntetése jogellenes.

[16] Az elsőfokú bíróság a felperesnek a megismételt eljárásban előterjesztett nyilatkozatával összefüggésben – amely szerint 2019. január 1. napjától már a csökkentett 936 státusz magában foglaló minisztériumi összlétszámot rögzítette – megjegyezte, hogy a kormányzati szolgálati jogviszonyban álló alperes által kezdeményezett másik eljárásban is csak arra hivatkozott a munkáltató (a felperes), hogy 401 munkakörben határozta meg a Kormányhatározat a Belügyminisztérium tekintetében a létszámcsökkentés mértékét. Hivatkozott ugyan a 11/2018. (VI. 12.) BM utasítás 1. melléklet 3. számú függelékére, amely 2019. január 1. napjától már csökkentett, a 936 státuszt magában foglaló minisztériumi összlétszámot rögzítette. A munkáltató azonban nem tudta igazolni, hogy az eredeti 401 munkakör, illetve a belügyminisztériumban rögzített státuszok hogyan viszonyulnak egymáshoz, mennyiben ellenőrizhető a 2019. január 1-re a Kormányhatározatban foglalt 401 munkakör tényleges csökkentése, megszűnése. Az elsőfokú bíróság azt elfogadhatónak találta, hogy az alperes jogviszonyának megszüntetését követően az általa betöltött munkakört abban a formájában megszüntették, és a vele közölt jognyilatkozattal összefüggésben a felmentési idő első részével a munkakörből való felmentés is megvalósult, azonban az intézkedésből látható, hogy az alperes jogviszonya a 2018. december 1-jén kezdődő felmentési időre tekintettel nem 2019. január 1-re, hanem csak január 31-re szűnt meg, ezért a felmentés valótlán és okszerűtlen indokot tartalmaz, a Közzolgálati Döntő Bizottság döntése jogszerű.

[17] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes panaszának teljes egészében elutasítására azért nincs lehetőség, mert a Kúria a K.702167/2020/6. számú ítéletet hatályon kívül helyező végzésének iránymutatása szerint az elsőfokú bíróságnak a jogalap kérdésében ebben az eljárásban kell döntenie. Az alperes panaszában foglalt, a másik peres eljárásban előterjesztett kereseti kérelem szerinti követeléseiről vonatkozásában csak a másik eljárásban lehet döntenie, ennek az eljárásnak a jogerős befejezését követően.

[18] Az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett a felperesnek a jogviszonyt megszüntető okirat (az „Értesítés”) formájára előadott hivatkozásával összefüggésben, hogy önmagában ez a körülmény a kiadott intézkedést nem teszi jogellenessé. A felperes az intézkedést tartalmazó okiratban a felmentési indokot megjelölte, az okirat jogorvoslati kioktatást tartalmazott, illetve megjelölte a jogszabályhelyeket, amelyek a jogviszony megszüntetését előidézték.

[19] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a jogviszonyt megszüntető jognyilatkozatban foglalt indokolás valótlán, okszerűtlen, a Közzolgálati Döntőbizottság határozatában foglalt 12 havi átalánykártérítés, a rögzített mérlegelés szempontjai alapján megalapozott, a Közzolgálati Döntőbizottság eljárásában sem formai, sem tartalmi hiba nem állapítható meg.

A fellebbezés, fellebbezési ellenkérelem

[20] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását, a kereseti kérelme szerinti döntés meghozatalát, a Közszerzői Döntőbizottság határozatának a megváltoztatását, az alperes közszerzői panaszának az elutasítását, valamint a felperes perkieltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Kttv. 63. § (1) bekezdésének a) pontját, 73. § (1) bekezdését, 74. § (2) bekezdését, 68. § (1) bekezdését, 68. § (4) bekezdését; a kötelező létszámcsökkentést elrendelő Kormányhatározat rendelkezéseit és annak 1. számú mellékletét; a 2019. január 1. napján hatályos, a Belügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2018. (VII.12.) BM utasítás (a továbbiakban: SzMSz) 1. mellékletének 3. számú függelékét; a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (4) bekezdése, 78. § (2) bekezdése, 84. § (2) bekezdése alapján a Pp. 346. § (4) bekezdése és (5) bekezdése szerinti rendelkezéseket.

[21] A felperes előadta, hogy a kötelező létszámcsökkentést elrendelő Kormányhatározat 2018. október 29-én jelent meg, ezért az abban foglaltak végrehajtására összesen 2 munkanap állt rendelkezésre. A Kormányhatározat 1. pontja úgy rendelkezett, hogy az egyes minisztériumok álláshelyeinek száma 2019. január 1. napjától nem haladhatja meg a Kormány által meghatározott álláshelyek számát, mely a Belügyminisztérium tekintetében 401 munkakört érintő létszámcsökkentést jelentett. A létszámcsökkentés úgy valósult meg, hogy a 401 státusból 118 státusz volt érintett felmentéssel, 125 státusznál került a vezénylés és kirendelés megszüntetésre, 58 üres státuszt kellett megszüntetni, továbbá 100 státusznál egyéb jogcímenek – például közös megegyezés vagy próbaidő hatálya alatt – kerültek a foglalkoztatási jogviszonyok megszüntetésre.

[22] Amennyiben az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a felmentésről rendelkező okirat Kormányhatározatban meghatározott határidőre való elkészítésében történt késedelem nem eredményezi a felmentés jogellenességét, a létszámcsökkentésre előírt határidő esetleges késedelme sem járhatott a jogellenesség jogkövetkezményével. A munkáltató a felmentési okiratok elkészítésére, mind a létszámcsökkentésre vonatkozó, a Kormányhatározat által előírt kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tett, az elrendelt kötelező létszámcsökkentést szabályszerűen végrehajtotta, a felmentésről rendelkező okiratokat határidőre elkészítette. A felmentési okiratoknak az előállítási, és nem aláírási határidejeként jelölte meg a Kormányhatározat a 2018. október 31-i dátumot, a kötelező létszámcsökkentés sikeres végrehajtására tekintettel pedig az alperes SzMSz-ének 1. melléklete 3. számú függeléke 2019. január 1. napjától már a csökkentett, 936 státuszt magában foglaló minisztériumi összlétszámot rögzítette.

[23] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállásból helytelen jogi következtetést vont le, amikor azt állapította meg, hogy nem valósult meg az alperesnél a létszámcsökkentés, ezzel pedig sérült a Kormányhatározatban foglalt határidő, ezért a munkáltatói intézkedés valótlan és okszerűtlen indokot tartalmaz. Az elsőfokú bíróság tévesen kapcsolta össze a munkakör megszüntetését azzal, hogy a felperes vonatkozásában még le nem telt kötelező felmentési idő miatt a jogviszonya csak 2019. január 31. napján szűnt meg. A megszüntetett munkakör és a felmentési időszak között nincs összefüggés, a kettő egymástól teljesen elválik.

[24] A munkáltató a felmentésekkel és egyéb módon intézkedett az iránt, hogy a Kormányhatározatban meghatározott számú munkakört időben megszüntesse. A Kormányhatározat azt mondta ki, hogy 2019. január 1. napjától az egyes minisztériumok álláshelyeinek száma nem haladhatja meg a Kormány által meghatározott álláshelyek számát, ez pedig a Belügyminisztériumban megvalósult, függetlenül attól, hogy a felmentett felperes

az adott napon még a felmentési idejét töltötte, és jogviszonya 2019. január 31. napjáig fennállt. Tekintettel arra, hogy a Belügyminisztérium létszámkerete 2019. január 1. napjára a Kormány által elrendelt 401 munkakörrel ténylegesen csökkent, a felmentés indoka valós és okszerű volt, a felperes jogviszonyát jogszerűen szüntette meg.

[25] A felperes megítélése szerint az a körülmény, hogy az alperes jogviszonya a kötelező 2 hónapos felmentési idő miatt 2019. január 31. napjával szűnt meg – az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben – még nem teszi a felmentés indokát valótlanná és okszerűtlenné. Az alperes felmentése 2018. november 7-én megtörtént. A felmentési idő tartama és a tartalékállományba helyezés nem felmentési indok, hanem a felmentés végrehajtására vonatkozó munkáltatói nyilatkozat. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletében rögzített, a felmentési idővel kapcsolatos okfejtés nem a felmentéshez, hanem a felmentés végrehajtásához kapcsolódó jogintézmény, ezért azt nem lehet a felmentési indok valós és okszerű voltának vizsgálatához kapcsolni.

[26] Az elsőfokú ítélet [15] bekezdésében foglaltakkal szemben a felperes arra hivatkozott, hogy a felmentések a Kormányhatározatban előírtak szerint ténylegesen megtörténtek, ezért az álláshelyeket megszüntették, továbbá a 2019. január 1. napját követően még fennálló kötelező felmentési idő és a felmentettek tartalékállományba helyezése a Kormány által meghatározott és a Belügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített, 2019. január 1. napjától irányadó összlétszámot nem érintette.

[27] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, annak megállapítását, hogy a pártfogó ügyvédi munkadíj viselésére melyik fél köteles. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a jogszabályoknak megfelel. A felmentési okiratot a Kormányhatározat előírása szerint 2018. október 31-re el kellett volna elkészíteni, azonban az eddig az időpontig nem készült el és ezzel a felperes jogsértő késedelembe esett. A felmentést a közigazgatási államtitkár csak az előírt határidő után 2018. november 5-én írta alá, amelyet 2018. november 7-én vette át, ezért a Kormányhatározatban előírt határidőre nem teljesítette a részére előírt létszámcsökkentést. Az alperes véleménye szerint ebben a körben közömbös, hogy a 2018. december 1. és 2019. január 31. között ténylegesen felmentették a hivatali munkavégzés alól.

[28] Az alperes állítása szerint a felperes a felmentése során nem tartotta be a Kttv. 63. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott két törvényes feltételnek azt az előírását, amely szerint a létszámcsökkentés elrendelése mellett akkor jogszerű a létszámcsökkentés, ha az azzal érintett kormánytisztviselő munkaköre is megszűnik, mert az ő munkaköre nem szűnt meg, hanem éppen ellenkezőleg a korábbi munkaköri feladatai ellátására a főosztályon belül külön erre a feladatcsoportra szervezett Vizsgaközpont Osztályt hoztak létre 1 vezető + 13 fő munkatárs alkalmazásával.

A Kúria döntése és a döntés jogi indokai

[29] A felperes fellebbezése – az alábbiak szerint – megalapozott.

[30] A Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján – a bizonyítás és vizsgálat hivatalbóli elrendelésének körén kívül – kizárólag a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálhatja felül.

[31] A Kúria mindenekelőtt rögzíti, hogy a felperes megalapozatlanul hivatkozott fellebbezésében a Kp. 2. § (4) bekezdése, 78. § (2) bekezdése, a 84. § (2) bekezdés alapján a

Pp. 346. § (4) és (5) bekezdése szerinti rendelkezések megsértésére. A peradatok szerint az elsőfokú bíróság a felek közötti jogvitát a kereseti kérelem, a felek által előterjesztett kérelmek és jognyilatkozatok keretei között bírálta el, figyelembe vette mindkét fél nyilatkozatát, az ítélet indokolása az ügy eldöntéséhez szükséges mértékben tartalmazza az elsőfokú bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást, az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelte. Kiemelendő, hogy önmagában a jogszabálysértés megjelölése nem teremt lehetőséget arra, hogy a felek között felmerült vitás kérdésekben elfoglalt bírói álláspont jogszerűsége, valamely jogszabály alkalmazhatósága, vagy értelmezésének helyessége a jogorvoslati eljárásban vizsgálható legyen. Az indokolási kötelezettség megsértését – a következőket bírói gyakorlat szerint (Kf.VII.39.301/2020/3., Kf.VII.39.245/2020/4., Kfv.VII.37.573/2020/5., stb.) – nem lehet megállapítani azon az alapon, hogy a fél a támadott ítéletben szereplő érvekkel és jogértelmezéssel nem ért egyet. Az alperes fellebbezésében nem nevesítette, hogy a Pp. 346. § (5) bekezdésében felsorolt tartalmi követelmények közül melyiknek nem felelt meg az ítélet, ezért a Kúria ebben a körben nem vizsgálódhatott.

[32] A Kttv. 63. § (1) bekezdés c) pontja és 63. § (3) bekezdése értelmében a kormányzati szolgálati jogviszony felmentéssel akkor szüntethető meg, ha az arra jogosult szerv (a perbeli esetben a Kormány) döntése alapján az államigazgatási szerv hivatali szervezetében (a munkáltatónál) létszámcsoökkentést kell végrehajtani, és emiatt a kormánytisztviselő munkaköre megszűnik, továbbá az indokolásból a felmentés oka világosan kitűnik, és a munkáltató bizonyítja, hogy a felmentés indoka valós és okszerű.

[33] Az elsőfokú bíróság döntése meghozatala során helyesen indult ki abból, hogy a felperes hivatali szervezetében létszámcsoökkentést elrendelő Kormányhatározat nem jogszabály, hanem közjogi szervezetszabályozó eszköz (normatív határozat), amelynek nem a kormánytisztviselő a címzettje, hanem a belügyminiszter (a munkáltatói jogkör gyakorlója), a helyálló megállapítás alapján azonban téves következtetéseket vont le.

[34] A Kormányhatározat a létszámcsoökkentést úgy rendelte el a minisztériumoknál foglalkoztatottak körében, hogy „az egyes szervek álláshelyeinek a száma” a létszámcsoökkentés eredményeként 2019. január 1. napjától nem haladja meg „a Kormány által meghatározott álláshelyek számát”, vagyis a normatív határozat nem a kormányzati szolgálati jogviszony felmentéssel megszüntetésének feltételeit, hanem az álláshelyekre vonatkozó, az egyes szervek által teljesítendő feltételeit határozta meg.

[35] A felmentés jogszerűségének elbírálása során az elsőfokú bíróságnak (illetve a Közszerológiai Döntőbizottságnak) nem abban kellett állást foglalnia, hogy a létszámcsoökkentés elrendelő Kormányhatározat címzettje (a felperes) a normatív határozatot az abban rögzített előírások szerint végrehajtotta-e (a Kormányhatározatban rögzített határidőket, az álláshelyekre vonatkozó előírást megtartotta-e), hanem arról kellett döntenie, hogy a felmentés törvényi feltételei fennállnak-e.

[36] A Kúria a peradatok alapján megállapította, hogy a felperes a felmentésre vonatkozó törvényi rendelkezésekben foglaltaknak eleget tett, mert a Kormány az alperes hivatali szervezetében létszámcsoökkentést rendelt el; az alperes kormányzati szolgálati jogviszonyának megszüntetését tartalmazó („Értesítés” elnevezésű) okiratban a felmentést megindokolta; az indokolásból világosan kitűnik a kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetésének oka (a létszámcsoökkentés); a felmentés indoka valós és okszerű, mert a felperes a perben kétségtelenül igazolta, hogy a felperes létszámhelye megszűnt (a létszámcsoökkentést végrehajtotta).

[37] Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a Kormányhatározatban a felmentési okiratok elkészítésére előírt határidő elmulasztása önmagában nem eredményezte a felmentés jogellenességét. Ellenben téves az elsőfokú bíróságnak az álláspontja és okfejtése, amely szerint az alperes 2019. január 1. napjára nem teljesítette a Kormányhatározatban az álláshelyek számára vonatkozó előírást, mert a felperes jogviszonyát december 31-ig nem szüntette meg, ezért a felmentés indoka valótlan és okszerűtlen. A felperesnek a Kormányhatározat végrehajtásával kapcsolatos magatartása a pernek – a fentiekben kifejtettek szerint – nem tárgya, mert a normatív határozat, mint közjogi szervezetszabályozó eszköz nem általános (nem az alperesre is kiterjedő), hanem kizárólag a címzettre (a felperes hivatali szervezetére) vonatkozó kötelező magatartási szabályt állapított meg. A felperes a Kormányhatározatban rögzített, a felmentési okiratok elkészítésével és a létszámhelyekkel kapcsolatos előírások betartásáról a Kormány irányában, nem az alperes kormányzati szolgálati jogviszonya megszüntetésével összefüggésben, nem ebben a perben köteles számot adni. Erre figyelemmel a felperes kormányzati szolgálati jogviszonya felmentéssel történő megszüntetése jogszerűségének elbírálása során nem a Kormányhatározatnak kizárólag a felperesre vonatkozó rendelkezéseit, hanem a Kttv. mindkét félre kötelező rendelkezéseit kell alkalmazni.

[38] A felperes az alperes kormányzati szolgálati jogviszonyát a Kttv. rendelkezései alapján felmentéssel szüntette meg, amelynek alapjául – a felmentés indokolásában rögzítettek szerint – a Kormány létszámcsökkentést elrendelő döntése szolgált. A felmentésre vonatkozó döntés meghozatalának jogszabályban előírt határideje nem volt, különös figyelemmel arra, hogy a Kormányhatározat nem jogszabály, illetve a normatív utasítás nem kormányzati szolgálati jogviszony felmentéssel megszüntetését írta elő a felperesnek, hanem a létszámhely megszüntetését. A létszámhely megszüntetése, illetve a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése egyrésztől nem azonos, a létszámhely megszüntetése nem szükségképpen eredményezi a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnését, másrészt, a felperes a felmentésben nem azt rögzítette, hogy a létszámhely megszűnt, hanem azt a valós tény, hogy a Kormányhatározat alapján a felperes létszámhelye megszűnik. A felmentés a létszámhely megszűnésére vonatkozó határidőt nem tartalmaz, a Kormányhatározatban a létszámhely megszűnésére vonatkozó időpont az alperes közszolgálati jogviszony megszűnésének időpontjával, a felmentés közlésével, a felmentési idővel, a felmentés indokolásának valóságával és okszerűségével nem kapcsolható össze, mert a köztisztviselő a normatív határozatnak nem címzettje, a felmentés törvényi feltételei a Kttv. alapján vizsgálандók.

[39] Minezekre tekintettel a Kúria – a Kp. 109. § (2) bekezdése és a 93. § (3) bekezdés alapján a fellebbezési eljárásban alkalmazandó 95. § (1) bekezdése alapján – az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a Közzolgálati Döntőbizottság határozatát megsemmisítette és az alperes közszolgálati panaszát elutasította.

Elvi tartalom

[40] *A felmentés jogszerűségének elbírálása során az elsőfokú bíróságnak (illetve a Közzolgálati Döntőbizottságnak) nem abban kellett állást foglalnia, hogy a létszámcsökkentés elrendelő Kormányhatározat címzettje (a munkáltató) a normatív határozatot az abban rögzített előírások szerint hajtotta-e végre (a Kormányhatározatban rögzített határidőket, az álláshelyekre vonatkozó előírást megtartotta-e), hanem arról kellett döntenie, hogy a felmentés törvényi feltételei fennállnak-e.*

Záró rész

[41] A pervesztes alperes a Kp. 35. § alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (1) bekezdés és 102. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdés a) pontja, 3. § (5) bekezdése alapján köteles a fellebbezéssel érintett pertárgyérték és a felperesi jogi képviselő által kifejtett munkával arányosan számított, a pernyertes felperest megillető első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

[42] A Kúria az illetéket a fellebbezési eljárásban a vitássá tett követelésre (5.032.800 forintra) figyelemmel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján határozta meg (a vitássá tett követelés 8%-a, 402.624 forint). Az alperest megillető munkavállalói költségkedvezményre (Pp. 525. §) figyelemmel a le nem rótt másodfokú eljárási illeték a magyar állam terhén marad [Pp. 102. § (6) bekezdés].

[43] A Kúria a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 71. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[44] A Kúria ítélete ellen sem fellebbezésnek, sem felülvizsgálatnak nincs helye [Kp. 99. § (1) bekezdés, 116. § d) pont].

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Cséffán József s. k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s. k. bíró